

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ravitsemisyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ravitsemisyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä (HE 67/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 11/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

ravitsemisyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jonka harjoittaman ravitsemisliikkeen (*ravitsemisyriitys*) toimintaa on rajoitettu väliaikaisesti majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 3 a §:n 1 momentin nojalla (*rajoitusvelvoite*).

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

2 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on turvata edellytysten säilyminen ravitsemisyrittäjien harjoittamiselle rajoitusvelvoitteesta huolimatta.

2 luku

Uudelleentyöllistämisen tukeminen

3 §

Uudelleentyöllistämisen tuki

Uudelleentyöllistämisen tuki on tarkoitettu rajoitusvelvoitteen alaisille ravitsemisyrittäjien työntekijöiden uudelleentyöllistämiseen koronaepidemian aiheuttamien poikkeusolojen alkamista vastaavalle tasolle.

Tuki myönnetään tilapäisistä puitteista valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkisessä covid-19-epidemiassa annetun komission tiedonannon C(2020) 1863 mukaisena väliaikaisena valtiontukena.

4 §

Tuen myöntämisen edellytykset ja määrä

Uudelleentyöllistämisen tukea voidaan myöntää ravitsemisyrittäjälle, joka ei ole ollut 31 päivänä joulukuuta 2019 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.

Uudelleentyöllistämisen tuen määrä on 1 000 euroa kustakin työntekijästä, jolle tuen saaja maksaa rajoitusvelvoitteen päättymistä seuraavan kolmen kuukauden ajalta palkkaa vähintään 2 500 euroa. Tukea voidaan myöntää kuitenkin enintään siitä määrästä työntekijöitä, joka vastaa yrityksen helmikuulta 2020 työsuhteessa oleville työntekijöilleen maksamien palkkojen yhteismäärää jaettuna luvulla 2 500. Lisäksi edellä tässä momentissa tarkoitettua tukea voidaan erillisestä hakemuksesta myöntää enintään sille henkilömäärälle, joka vastaa vuokratyön tai alihankinnan helmikuulle 2020 kohdentunutta arvonlisäverotonta arvoa jaettuna luvulla 4 500 edellyttäen, että tuen saaja suorittaa rajoitusvelvoitteen päättymistä seuraavan kolmen kuukauden ajalta vuokra- tai alihankintakorvausta arvonlisäverottomalta arvoltaan vähintään 4 500 euroa kustakin henkilöstä tai maksaa palkkaa vähintään 2 500 euroa kullekin henkilölle. Edellä tarkoitettussa laskennassa osamäärä pyöristetään lähimpään kokonaislukuun. Tuki voidaan myöntää ja maksaa ennakkoon edellyttäen, että yritys sitoutuu maksamaan palkkaa tuen perusteena oleville työntekijöille tai vuokratyöntekijöille tai vuokratyöntekijöistä siten kuin edellä tässä momentissa säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

Tukea ei myönnetä niistä työntekijöistä, joiden palkkauskustannuksiin ravitsemisy yritykselle on myönnetty muuta valtiontukea rajoitusvelvoitteen päättymistä seuraavan kolmen kuukauden ajalle tai osalle tästä ajasta.

Ravitsemisy yritys voi hakea uudelleentyöllistämisen tukea yhden kerran. Hakemus tuen saamiseksi tulee jättää toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään 31 päivänä lokakuuta 2020. Toimivaltaisen viranomaisen tulee tehdä päätös tuen myöntämisestä 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä.

3 luku

Toiminnan rajoitusten hyvittäminen

5 §

Kohtuullinen hyvitys rajoitusvelvoitteesta

Tässä luvussa säädetään ravitsemisy yritykselle rajoitusvelvoitteesta aiheutuvien joustamattomien välittömien kustannusten kohtuullisesta hyvityksestä. Hyvitys myönnetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b kohdan mukaisena tukena, joka on tarkoitettu luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi.

6 §

Hyvityksen peruste ja enimmäismäärä

Ravitsemisy yritykselle myönnetään hyvitystä niiltä kalenteripäiviltä, jotka sisältyvät rajoitusvelvoitteen tarkoittamaan ajanjaksoon (*rajoituspäivä*).

Hyvityksenä suoritetaan enintään 500 000 euroa. Jos rajoitusvelvoite kestää kahta kuukautta lyhemmän ajan, edellä mainitusta enimmäismäärästä suoritetaan rajoituspäiviä vastaava osuus.

Hyvityksen määrittäminen perustetaan ravitsemisy yrityksen arvonlisävero ilmoitusten tietoihin myynnistä vuoden 2019 huhti- ja toukokuulta tai vuoden 2020 tammi- ja helmikuulta sekä vuoden 2020 huhtikuulta. Jollei yritys sovelle kuukausikohtaista menettelyä arvonlisävero ilmoittamisessaan, sen tulee todentaa muulla tavalla myynnit tässä momentissa mainituilta kuukausilta.

7 §

Rajoitukseen perustuvan hyvityksen laskenta

Edellä 5 §:ssä tarkoitettu hyvitys lasketaan tässä pykälässä säädetyllä tavalla.

Vuoden 2020 tammikuun ja helmikuun euromääräisten myyntien keskiarvo on vertailukohta hyvityksen laskennalle (*vertailuluku*). Jos edellä tässä momentissa tarkoitettu vuoden 2020 tammikuun ja helmikuun myyntien keskiarvo on pienempi kuin vuoden 2019 huhtikuun ja toukokuun euromääräisten myyntien keskiarvo, jälkimmäistä keskiarvoa pidetään ravitsemisy yrityksen vertailulukuna.

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

Jos vuoden 2020 huhtikuun myynti on 2 momentissa tarkoitettua vertailulukua pienempi, ravitsemisyrittäjä on oikeutettu hyvitykseen. Hyvitys suhteutetaan tässä momentissa tarkoitettun erotuksen mukaiseen toiminnan supistumiseen.

Ravitsemisyrittäjälle määritetään vertailuluvusta euromääräinen osuus (*hyvitysosuus*), joka on:

- 1) 15 prosenttia enintään yhden miljoonan euron määräisestä vertailuluvusta; ja
- 2) viisi prosenttia siitä vertailuluvun määrästä, joka on yhtä miljoonaa euroa suurempi.

Hyvitys kultakin rajoituspäivältä määräytyy seuraavassa järjestyksessä:

- 1) 3 momentissa tarkoitettu erotus jaetaan vertailuluvulla (*toiminnan supistumiskerroin*);
- 2) toiminnan supistumiskertoimella kerrotaan 4 momentin mukaisesti määräytynyt hyvitysosuus;
- 3) hyvitys kultakin rajoituspäivältä on tämän momentin 2 kohdan tulema jaettuna luvulla 30, joka on vuoden 2020 tammi- ja helmikuun kalenteripäivien kuukausikohtainen keskiarvo.

Tässä momentissa säädetään 5 §:ssä tarkoitettuun artiklaan perustuvasta rajoituksesta hyvityksen enimmäismäärälle. Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, hyvityksenä suoritetaan enintään määrä, jolla rajoitusveloitteen aikana kertynyt tulos alittaa vertailuluvun perusteena olevia kuukausia vastaavan tuloksen vähennettynä toiminnan keskeytymisestä saadulla vakuutuskorvauksella (*toteumaperusteinen rajoitus*). Edellä tarkoitettu tulos määritetään noudattaen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista koskevaa valtioneuvoston asetusta (1753/2015) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997) soveltuvin osin. Rajoitusveloitteen päättymisen jälkeen laadittavassa tilinpäätöksessä on esitettävä tarpeelliset liitetiedot sen todentamiseksi, että rajoitus toteutuu. Jos rajoitus ei ole toteutunut, ravitsemisyrittäjän on palautettava toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheutonta viivytystä se määrä, jolla hyvitys on ylittänyt rajoituksen.

Sen lisäksi mitä tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 §:ssä säädetään, tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan 6 momentissa tarkoitettua tilinpäätöksestä annettava tieto toteutumaperusteisen rajoituksen toteutumisesta. Jollei ravitsemisyrittäjä ole tehnyt 6 momentin mukaista palautusta toimivaltaiselle viranomaiselle ennen kuin tilintarkastuskertomus annetaan, tilintarkastajan on tehtävä siitä tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu huomautus sekä toimitettava tilintarkastuskertomuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle ilman aiheutonta viivytystä tämän lain 13 §:n mukaista takaisinperintää varten.

8 §

Hyvityksen hakeminen

Hakemus hyvityksen saamiseksi tulee jättää toimivaltaiselle viranomaiselle viimeistään 31 päivänä elokuuta 2020.

9 §

Hyvityksen suorittaminen joukkoajona ja hakemuksesta

Hyvitys voidaan toteuttaa toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä tietoteknisessä joukkoajossa muodostuvina suorituksina niille yrityksille, jotka Verohallinnolle vuoden 2020 huhtikuun ensimmäiseen päivään mennessä ilmoittamansa Tilastokeskuksen tilastoluokan mukaan kuuluvat

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

ravitsemisyrittäjiin. Joukkoajoon sisällytettävästä yrityksestä toimivaltaisella viranomaisella on oltava käytettävissään 12 §:n 1—4 kohdassa tarkoitettut tiedot. Myös niille ravitsemisyrittäjille, joiden vertailuluku määräytyy 7 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä säädetyllä tavalla, suoritetaan hyvityksen laskenta joukkoajoa varten mainitun momentin ensimmäisen virkkeen mukaisesti, jollei toimivaltainen viranomainen toisin päättä.

Toimivaltainen viranomainen voi päättää suorittaa hyvityksestä yhden tai useamman osaerän ravitsemisyrittäjien likviditeettitilanteen helpottamiseksi ennen kuin tieto vuoden 2020 huhtikuun arvolisäveroilmoituksen mukaisesta myynnistä on toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä. Osaeränä suoritetaan enintään yhden kuukauden hyvitysosuutta vastaava määrä. Suoritettu osaerä vähennetään hyvityksen lopullisesta suorituksesta.

Sellaiselle hyvitykseen oikeutetulle ravitsemisyrittäjälle, joka ei täytä 1 momentissa säädetyksi edellytyksiä yrityksen sisällyttämiseksi joukkoajoon, toimivaltainen viranomainen suorittaa hyvityksen ja mahdollisen osaerän yrityksen hakemuksesta. Tällaisen yrityksen tulee esittää hakemuksessaan hyvityksestä päättämiseksi ja sen maksamiseksi välttämättömät tiedot.

Mitä 3 momentissa säädetään, koskee myös yritystä, joka kuuluu tämän lain soveltamisalan ravitsemisyrittäjiin sen Verohallinnolle ilmoittamasta muusta toimialaluokasta huolimatta.

4 luku

Erinäiset säännökset

10 §

Konkurssi

Konkurssissa oleva ravitsemisyrittäjä ei ole oikeutettu 3 §:ssä tarkoitettuun tukeen eikä 5 §:ssä tarkoitettuun hyvitykseen.

11 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

12 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen viranomaisten kesken

Verohallinto luovuttaa toimivaltaiselle viranomaiselle salassapitosäännösten estämättä yrityksistä, jotka Verohallinnolle ilmoittamansa Tilastokeskuksen tilastoluokan mukaan kuuluvat ravitsemisyrittäjiin, seuraavat tiedot:

- 1) nimi ja osoitetiedot;

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

- 2) yritys- ja yhteisötunnus;
- 3) Verohallinnon tiedossa oleva tilinumero;
- 4) yrityksen arvonlisäverotustaan varten ilmoittama myynti vuoden 2019 huhti- ja toukokuulta sekä vuoden 2020 tammi-, helmi- ja huhtikuulta;
- 5) Verohallinnolla olevat tiedot yrityksen maksamista palkoista 3 §:ssä tarkoitetun tuen enimmäismäärän laskemiseksi;
- 6) Verohallinnolla olevat tiedot yrityksen työntekijöistä ja työntekijöille maksetuista palkoista rajoitusvelvoitteen päättymistä seuraavan kolmen kuukauden ajalta; sekä
- 7) muut 3 §:ssä tarkoitetun tuen ja 5 §:n tarkoitetun hyvityksen myöntämiseksi, maksamiseksi ja valvomiseksi välttämättömät tiedot myös muusta kuin edellä tässä momentissa tarkoitetusta yrityksestä, jos siihen sovelletaan tätä lakia 1 §:n nojalla.

13 §

Takaisinperintä

Jos 3 §:ssä tarkoitettua tukea tai 5 §:ssä tarkoitettua hyvitystä on suoritettu ravitsemisyrittäjien antamien virheellisten tietojen perusteella, perusteeton määrä peritään takaisin. Takaisin peritään myös se määrä, jolla suoritettu hyvitys ylittää 7 §:n 6 momentissa tarkoitettua toteumaperusteisen rajoituksen, jos ravitsemisyrittäjä ei ole palauttanut ylityksen määrää mainitussa momentissa edellytetyllä tavalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös tukea saanutta ravitsemisyrittäjää, joka ei työllistä uudelleen 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tukipäätöksen perusteena olevaa määrää työntekijöitä.

Ravitsemisyrittäjän on maksettava tuen tai hyvityksen maksupäivästä lukien takaisin perittävälle määrälle korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä, jos takaisinperinnän perusteena on ravitsemisyrittäjän tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella antama virheellinen tai puutteellinen tieto tai ravitsemisyrittäjä ei ole palauttanut valtionavustuslain (2001/688) 20 §:n tarkoittamalla tavalla perusteettomasti maksettua tukea.

Jos takaisin perittävää määrää ei makseta viimeistään toimivaltaisen viranomaisen asettamana eräpäivänä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukaan.

Toimivaltainen viranomainen saa päättää luopua takaisinperinnästä osaksi tai kokonaan, jos sitä on pidettävä kohtuullisena yrityksen taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin, takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden.

Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä päätös takaisinperinnästä viipymättä ja erityisestä syystä kahden kalenterivuoden kuluessa sen jälkeen, kun toimivaltaisen viranomaisen tietoon on tullut sellainen seikka, jonka nojalla tuen tai hyvityksen maksamisen lopettamiseen taikka takaisinperintään voidaan ryhtyä.

Takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut tuen tai hyvityksen maksamisesta.

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

14 §

Tuen ja hyvityksen määrään perustuva rajoitus varojenjaolle

Jollei ravitsemisyritys palauta saamaansa 3 §:ssä tarkoitettua tukea ja 5 §:ssä tarkoitettua hyvitystä valtiolle ennen rajoitusveloitteen päättymisen jälkeen laadittavan tilinpäätöksen vahvistamista, niin hyvitykseen sovelletaan, mitä kirjanpitolain (1336/1997) 5 luvun 8 §:n 2 momentissa säädetään aktivoituista kehitysmenoista.

15 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Edellä 3 §:ssä tarkoitettuun tukeen ja 5 §:ssä tarkoitettuun hyvitykseen sovelletaan, mitä valtionavustuslain 9, 10 ja 14—20 §:ssä säädetään.

16 §

Toimivaltainen viranomainen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (*KEHA-keskus*) on tämän lain tarkoittama toimivaltainen viranomainen. KEHA-keskus myöntää ja maksaa hakemuksen perusteella 3 §:n tarkoitetun tuen ja 5 §:ssä tarkoitetun hyvityksen. Sen estämättä mitä edellä tässä pykälässä säädetään, työ- ja elinkeinoministeriö tekee päätöksen 9 §:n 1 momentissa tarkoitettulla joukkoajolla suoritettavien hyvitysten myöntämisestä ja maksamisesta. KEHA-keskus vastaa 3 §:ssä tarkoitetun tuen ja 5 §:ssä tarkoitetun hyvityksen takaisinperinnästä siten kuin 13 §:ssä säädetään.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Eduskunnan vastaus EV 51/2020 vp

Helsingissä 26.5.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri